

судопроизводства в контексте внедрения новейших технологий в систему судопроизводства Украины.

Ключевые слова: суд, электронное судопроизводство, принципы судопроизводства, цифровая подпись, электронный документ.

УДК 342.92

Хачатуров А.Е.

юрисконсульт ТПК Астарта-

Мет

РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦТВА: АСПЕКТИ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ

Стаття присвячена аналізу існуючих нормативно-правових актів України регламентуючих правовідносини у сфері підприємницької діяльності. Узагальнені результати відносно визначення терміну «регуляторна політика», висвітленні проблеми не досконалого змісту чинного законодавства у реалізації права на підприємницьку діяльність. Наведенні пропозиції щодо усунення правових, економічних та адміністративних перешкод цьому.

Ключові слова: підприємницька діяльність, суспільні інтереси, регуляторна політика, державне регулювання, адміністративно-правова регламентація, регуляторний акт.

Актуальність. Державне регулювання підприємницькою діяльністю є дуже складним, але необхідним і важливим для реалізації особистих прав громадян, в умовах майже повної приватизації промислових підприємств. Застосування адміністративно-правової регламентації здійснення підприємцями своєї діяльності значно покращить і спростить економічні реформи у

цій сфері, надасть поштовх суміжним сегментам економіки до розвитку і підвищення ефективності.

Аналіз останніх наукових досліджень. Вивченням засад державної регуляторної політики займалися Колупаєва І. В., Погрібняк М.А., Юлдашев О.Х., Ясіновська І.Ф., Кулик С.М. та інші, розглядали питання удосконалення чинного законодавства, спрямованні на усунення правових, економічних та адміністративно-правових перешкод у реалізації права на підприємницьку діяльність.

Господарським кодексом України (ст. 12) держава, для реалізації економічної політики, виконання цільових економічних та інших програм економічного і соціального розвитку, застосовує різноманітні засоби і механізми регулювання господарської діяльності у т. ч. малого підприємництва.

Головними засобами регламентуючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання є:

- державне замовлення, державне завдання;
- ліцензування, патентування і квотування;
- сертифікація та стандартизація;
- застосування нормативів і лімітів;
- регулювання цін і тарифів;
- надання інвестиційних, податкових та інших пільг;
- надання дотацій, компенсацій, цільових інвестицій та субсидій

[1].

Умови, обсяги, сфери та порядок застосування окремих засобів державного регулювання господарської діяльності також визначаються Господарським кодексом, іншими законодавчими актами, а також державними програмами економічного і соціального розвитку регіонів [2].

Тож, держава використовує безліч форм регламентації і механізмів для безпосереднього або опосередкованого впливу на суб'єктів підприємницької діяльності, в яких проявляються різноманітні аспекти державного регулювання нею, що містять умови сприяння підприємству. Крім того, держава у

взаємовідносинах із підприємцями може виступати покупцем, власником, партнером, менеджером економіки.

Отже, регулювання застосується у відповідь на необхідність захисту суспільних інтересів від зловживань і порушень з боку суб'єктів підприємницької діяльності і для захисту суб'єктів підприємництва від порушень їх прав іншими підприємцями та органами публічних адміністрацій. Крім того, є суб'єкти підприємницької діяльності, які для досягнення мети одержання прибутку не обтяжені етичними або правовими проблемами, ними керує лише бажання швидко отримати прибуток. У цих ситуаціях державне регулювання є засобом коригування певних шкідливих результатів підприємницької діяльності.

Хоча державне регулювання підприємницької діяльності ґрунтується на законодавстві, однак не вичерпується ним, оскільки це складний процес, що охоплює комплекс різних організаційно-правових засобів. Організаційний аспект державного регулювання виявляється в створенні певних державних органів і наділенні їх відповідними повноваженнями для цілеспрямованого впливу на економічно-правові відносини суб'єктів підприємницької діяльності [3].

Принципами державної регуляторної політики є:

- доцільність - обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми;

- адекватність - відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив;

- ефективність - забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акту максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави;

- збалансованість - забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави;

- передбачуваність - послідовність регуляторної діяльності, відповідність її цілям державної політики, а також планам з підготовки проектів регуляторних актів, що дозволяє суб'єктам господарювання здійснювати планування їхньої діяльності;

- прозорість та врахування громадської думки - відкритість для фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань дій регуляторних органів на всіх етапах їх діяльності, обов'язковий розгляд регуляторними органами ініціатив, зауважень та пропозицій, наданих у встановленому законом порядку фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями, обов'язковість і своєчасність доведення прийнятих регуляторних актів до відома фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, інформування громадськості про здійснення регуляторної діяльності [4].

Головним напрямом державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності - є напрям державної політики, спрямований на вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративно-правових відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності, що здійснюється в межах, у порядку та у спосіб, що встановлені Конституцією та законами України [5].

Державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності, протягом 1998 - 2003 років, здійснювалася на підставі трьох Указів Президента України та двох постанов Кабінету Міністрів України, а саме: Указ Президента України від 03.02.1998 р. № 79 "Про усунення обмежень, що стримують розвиток підприємницької діяльності"; Указ Президента України від 23 липня 1998 р. № 817 "Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності"; Указ Президента України від 22.01.2000р. № 89 "Про запровадження єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва"; постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2000 р. № 767 "Про

затвердження Методичних рекомендацій щодо підготовки обґрунтування проектів регуляторних актів"; постанова Кабінету Міністрів України від 31.07.2000р. № 1182 "Про затвердження Положення про порядок підготовки проектів регуляторних актів" [6].

Статтею 1 Указу Президента України від 22 січня 2000 р. № 89 "Про запровадження єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва" встановлено, що проведення єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва є одним із головних пріоритетів у діяльності органів виконавчої влади щодо здійснення економічних реформ.

Державна регуляторна політика, що здійснювалася у сфері підприємництва, пройшла перші два історичні етапи:

- дерегулювання - здійснення заходів щодо усунення обмежень у діючих нормативно-правових актах, які стримують розвиток підприємництва, що дозволяло мобільно реагувати на потреби ринкових вимог;

- впровадження єдиного підходу до унеможливлення появи неефективних, економічно недоцільних регуляторних актів із застосуванням методів економічного аналізу для пошуку найбільш оптимального варіанту формування правової бази з використанням форм діалогу державних органів з громадськістю.

Отже, тоді у даній сфері правового регулювання не існувало жодного закону, а Укази Президента та постанови Кабінету Міністрів України не створювали законодавчого підґрунтя для здійснення єдиної державної регуляторної політики ні на рівні органів виконавчої влади, ні на рівні парламенту чи органів місцевого самоврядування [7].

Для створення законодавчого підґрунтя та здійснення єдиної державної регуляторної політики 11 вересня 2003 року Верховною Радою України прийнято Закон України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" (надалі Закон). Прийняття Закону стало початком ключового етапу здійснення державної регуляторної політики в Україні. На цьому етапі провадження державної регуляторної політики формується

принципово нова прогресивна система державного управління, спрямована на переорієнтацію діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, визначені Законом, відповідають основним принципам єдиної державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, які були закріплені в Указі Президента України "Про запровадження єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва"[8].

Для забезпечення реалізації Закону Кабінетом Міністрів України прийнято низку нормативно-правових актів:

- постанову Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2004 р. № 150 "Про офіційне оприлюднення регуляторних актів, прийнятих місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами центральних органів виконавчої влади та їх посадовими особами, і внесення змін до Порядку оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади";
- постанову Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308 "Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акту";
- постанову Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 14 квітня 2004 р. № 471 "Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акту Національного банку України";
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 березня 2004 р. № 152-р "Про підготовку та оприлюднення щорічної інформації Кабінету Міністрів України про здійснення державної регуляторної політики органами виконавчої влади".

До регуляторної діяльності, яка спрямована на підготовку, прийняття, відстеження результативності та перегляд регуляторних актів, залучені всі ланки адміністративної системи, фізичні та

юридичні особи, їх об'єднання, органи місцевого самоврядування, всі вони повинні відігравати свою власну роль у регуляторному процесі.

Так, до регуляторних органів відносяться, зокрема, центральні органи виконавчої влади, їх територіальні органи, а також посадова особа будь-якого із зазначених органів, якщо відповідно до законодавства ця особа має повноваження одноособово приймати регуляторні акти [9].

Розглянемо деякі аспекти реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності регуляторними органами - органами виконавчої влади. Тому, центральні та місцеві органи виконавчої влади у процесі регуляторної діяльності мають, зокрема, дотримуватися єдиного підходу до підготовки аналізу регуляторного впливу та до здійснення відстежень результативності регуляторних актів, планувати діяльність з підготовки проектів регуляторних актів; дотримуватись вимог процедури, встановленої Законом щодо розроблення проекту регуляторного акту та підготовки аналізу його регуляторного впливу [10].

До обов'язків регуляторних органів, що забезпечують здійснення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності відносяться:

1. Планування діяльності з підготовки регуляторних актів.

Плани діяльності центральних органів виконавчої влади з підготовки проектів регуляторних актів формуються на основі затвердженого Плану діяльності Кабінету Міністрів України з підготовки проектів регуляторних актів.

2. Підготовка аналізу регуляторного впливу.

Стосовно кожного проекту регуляторного акту його розробником до оприлюднення проекту регуляторного акту готується аналіз регуляторного впливу з метою одержання зауважень та пропозицій.

3. Оприлюднення проектів регуляторних актів з метою одержання зауважень і пропозицій.

Оприлюдненню підлягає кожен проект регуляторного акту разом з відповідним аналізом регуляторного впливу з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань.

Спосіб повідомлення оприлюднення проекту та вимоги до змісту повідомлення про оприлюднення проекту викладені у Законі.

4. Здійснення відстеження результативності регуляторного акту.

Стосовно кожного регуляторного акту послідовно здійснюються базове, повторне та періодичне відстеження його результативності, які включають виконання заходів з відстеження результативності та підготовку і оприлюднення звіту про відстеження результативності [11].

5. Перегляд регуляторних актів.

Перегляд регуляторного акту здійснюється:

- на підставі аналізу звіту про відстеження результативності цього регуляторного акту;
- за ініціативою регуляторного органу, який прийняв відповідний регуляторний акт;
- в інших випадках, передбачених Конституцією та іншими законодавчими актами України.

Результатом перегляду регуляторного акту може бути рішення про зупинення дії, визнання його неконституційним, про скасування чи про необхідність залишення цього акту без змін або про необхідність його перегляду [12].

6. Оприлюднення інформації про здійснення регуляторної діяльності.

Регуляторні органи публікують у друкованих засобах масової інформації та/або розміщують на своїх офіційних сторінках у мережі Інтернет або оприлюднюють в інший спосіб, у тому числі через телебачення і радіо, інформацію про здійснення ними регуляторної діяльності. Слід наголосити, що більшість центральних органів виконавчої влади основним засобом масової інформації для розміщення проектів регуляторних актів обрали комп'ютерну мережу Інтернет [9].

Усі проекти регуляторних актів, які розробляються центральними органами виконавчої влади, підлягають погодженню із спеціально уповноваженим органом, а всі проекти регуляторних актів, які

розробляються територіальними органами центральних органів виконавчої влади, – погоджуються відповідно з територіальними органами спеціально уповноваженого органу. Для погодження до спеціально уповноваженого органу надаються: проект регуляторного акту; аналіз регуляторного проекту; копія оприлюдненого повідомлення про оприлюднення проекту з метою одержання зауважень і пропозицій.

У разі незгоди з рішенням про відмову в погодженні проекту регуляторного акту розробник цього проекту - центральний орган виконавчої влади може звернутися до спеціально уповноваженого органу, територіальний орган центрального органу виконавчої влади - до територіального органу спеціально уповноваженого органу з ініціативою щодо утворення погоджувальної групи для проведення консультацій з метою усунення суперечностей. До складу погоджувальної групи входять представники розробника проекту регуляторного акту та спеціально уповноваженого органу. Причинами відмови у розгляді проекту регуляторного акту спеціально уповноваженим органом може бути: подання на погодження проекту регуляторного акту, який не оприлюднювався розробником цього проекту, відсутність аналізу регуляторного впливу. Розробник проекту регуляторного акту має право оскаржити рішення про відмову спеціально уповноваженого органу або його територіального органу в погодженні проекту регуляторного акту. При цьому центральний орган виконавчої влади оскаржує таку відмову до урядового комітету, визначеного Кабінетом Міністрів України, а територіальний орган центрального органу виконавчої влади - до апеляційної регуляторної комісії [10].

Закон визначає також обставини, за яких регуляторний акт не може бути прийнятий або схвалений уповноваженим на це органом виконавчої влади або його посадовою особою: відсутній аналіз регуляторного впливу; проект регуляторного акту не був оприлюднений; проект регуляторного акта не був поданий на погодження із спеціально уповноваженим органом або його відповідним територіальним органом; щодо проекту регуляторного

акта спеціально уповноваженим органом або його територіальним органом було прийнято рішення про відмову в його погодженні; урядовим комітетом або апеляційною регуляторною комісією не прийнято рішення стосовно поданої розробником проекту регуляторного акту скарги щодо відмови в погодженні цього проекту спеціально уповноваженим органом чи його територіальним органом; розробником проекту регуляторного акту не виконано рішення урядового комітету або апеляційної регуляторної комісії стосовно скарги щодо відмови в погодженні цього проекту спеціально уповноваженим органом чи його територіальним органом [11].

З метою забезпечення дотримання регуляторними органами принципів державної регуляторної політики спеціально уповноваженим органом провадиться експертиза регуляторних актів на їх відповідність вимогам Закону. Підставами проведення експертизи є:

- відповідне звернення фізичних/або юридичних осіб, їх об'єднань, а також консультативно-дорадчих органів, що створені при органах державної влади та органах місцевого самоврядування і представляють інтереси громадян та суб'єктів господарювання;
- аналіз спеціально уповноваженим органом звітів про відстеження результативності регуляторних актів.

В результаті проведеної експертизи спеціально уповноважений орган приймає рішення про необхідність усунення порушень принципів державної регуляторної політики, яке може стосуватися регуляторного акту у цілому або окремих його положень. Зазначене рішення не підлягає державній реєстрації в органах юстиції та не пізніше наступного робочого дня після його прийняття надсилається органу виконавчої влади, що прийняв регуляторний акт. Регуляторний орган повинен або виконати дане рішення у двомісячний строк з дня його прийняття, або оскаржити (відповідно до статті 29 Закону) до урядового комітету, визначеного Кабінетом Міністрів України, протягом десяти робочих днів з дня його одержання. Виконання рішення передбачає підготовку органом виконавчої влади проекту акту про внесення змін до регуляторного

акту або проекту акту про визнання регуляторного акту таким, що втратив чинність. При цьому проект акту про внесення змін до регуляторного акту подається на погодження до спеціально уповноваженого органу не пізніше ніж за п'ять робочих днів до закінчення строку виконання рішення [10]. У разі невиконання рішення спеціально уповноваженого органу про необхідність усунення порушення принципів державної регуляторної політики або не оскарження цього рішення органом виконавчої влади протягом десяти робочих днів з дня одержання органом виконавчої влади відповідного рішення дія регуляторного акту або окремих його положень, щодо яких було прийнято відповідне рішення, зупиняється наступного дня з дня закінчення строку для виконання такого рішення [12].

Висновки. 1. Наведений аналіз свідчить про те, що Закон України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" суттєво змінює процеси підготовки аналізу регуляторного впливу; планування діяльності з підготовки проектів регуляторних актів; оприлюднення, відстеження результативності, перегляду та систематизації регуляторних актів. Впровадження норм Закону забезпечить в умовах трансформації української економіки послідовне та системне здійснення регуляторних процедур.

2. Державне регулювання підприємницької діяльності не є достатнім для створення сприятливого оточення підприємництва. Необхідне формування комплексу організаційно-правових коштів для створення макросередовища підприємницької діяльності, включаючи розвитку інфраструктуру підтримки підприємництва, правові механізми стимулювання розвитку підприємницької діяльності та ефективної системи захисту прав і законних інтересів підприємців, а також суспільних і державних інтересів у сфері підприємництва.

3. Встановлено, що забезпечення проведення Єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва є одним із головних пріоритетів у діяльності органів виконавчої влади щодо здійснення економічних реформ і спрямованої на усунення правових,

економічних та адміністративних перешкод у реалізації права на підприємницьку діяльність.

Література:

1. Погрібняк М. А. Механізм державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Погрібняк М. А.; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2008. – 20 с.

2. Занфіров В. А. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіону: Автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / В. А. Занфіров ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 2006. – 20 с.

3. Кулик С. М. Державна регуляторна політика сприяння розвитку малого підприємництва: Автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / С. М. Кулик; Гуманіт. ун-т «Запоріз. ін-т держ. та муніцип. упр.». – Запоріжжя, 2007. – 20 с.

4. Юлдашев О. Х. Проблеми вдосконалення державної регуляторної політики в Україні: монографія / Юлдашев О. Х. – К. : МАУП. – 2005. – 336 с.

5. Колупаєва І. В. Соціальне партнерство чи поглиблення конкуренції – стратегічний вектор реалізації економічного потенціалу / І. В. Колупаєва // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Економічна серія.– Х. – 2006. – № 754. – С. 54–58.

6. Мельник Т. М. Розвиток національної регуляторної політики в процесі становлення глобальної торговельної системи : автореф. дис ... д-ра екон. наук : 08.00.02 / Т. М. Мельник; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – К., 2009. – 35 с.

7. Ясіновська І. Ф. Державна регуляторна політика в сфері підприємництва та її вплив на діяльність суб'єктів господарювання / І. Ф. Ясіновська // Інноваційна економіка: всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2012. – № 5 (31). – С. 312–315.

8. Ляшенко В. І. Регуляторна політика в Україні: методологія формування та режими реалізації в сфері малого підприємництва: автореф. дис...д-ра екон. наук: 08.00.03 / В. І. Ляшенко ; НАН України. Ін-т економіки промисловості. – Донецьк, 2008. – 32 с.

9. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11 вересня 2003 р. № 1160-IV [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>

10. Інформація щодо виконання регуляторними органами вимог Закону щодо дотримання принципів державної регуляторної політики у 2012 році [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва. – Режим доступу: <http://www.dkrp.gov.ua/>

11. Державна регуляторна політика у сфері підприємництва [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://books.br.com.ua/15556>

12. Основні принципи впровадження єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва [Електронний ресурс] . – Режим доступу:

http://zhydachivrda.org.ua/?page=regyl_pol

Хачатуров А.Э. Регуляторная политика государства в сфере предпринимательства: аспекты правовой регламентации

Статья посвящена анализу существующих нормативно-правовых актов Украины регламентирующих правоотношения в сфере предпринимательской деятельности. Обобщены результаты относительно определения термина «регуляторная политика», освещены проблемы не совершенного содержания действующего законодательства в реализации права на предпринимательскую деятельность. Приведенные предложения по устранению правовых, экономических и административных препятствий этому.

Ключевые слова: предпринимательская деятельность, общественные интересы, регуляторная политика, государственное регулирование, административно-правовая регламентация, регуляторный акт.

Khachaturov A.E. Regulator politics of the state in the field of enterprise: aspects of legal regulation

Analysis of existent normatively-legal acts of Ukraine of regulating legal relationships in the field of entrepreneurial activity for today are very actual. So as determination of term "regulator politics", illumination of problem of not perfect maintenance of current legislation in realization of right on entrepreneurial activity.

Regulator politics of the state will be used in reply to the necessity of defense of public interests from abuses and violations from the side of performers of entrepreneurial activities and for protecting of business entities from violations of their rights by other businessmen and organs of public administrations. In addition, there are performers of entrepreneurial activities, that for gaining end of receipt of income is unlade by ethic or legal problems; they are managed only by a desire quickly to get an income. In these situations government control is the means of adjustment of certain harmful results of entrepreneurial activity.

Although government control of entrepreneurial activity is based on legislation, however it closes to them, as it is a difficult process that embraces the complex of different organizationally-legal facilities. The organizational aspect of government control appears in creation of certain public organs and parcel of land of them corresponding plenary powers for purposeful influence on the economically-legal relations of performers of entrepreneurial activities.

By main direction of public regulator policy in the field of economic activity - there is the direction of public policy, sent to perfection of the legal adjusting of economic relations, and also administratively -legal relations between regulator organs or other public authorities and subjects of manage, non-admission of acceptance economically of inadvisable and uneffective regulator acts, reduction of intervention from the state in activity of subjects of manage and removal of obstacles for development of economic activity that comes true in limits, in the order and in method, that set constitution and law Ukraine.

For such, regulator politics of the state is the effective means of influence on organizational relations in the field of entrepreneurial activity that has for an object protecting of subjects of manage from limitations that restrain development of enterprise.

Keywords: entrepreneurial activity, public interests, regulator politics, government control, administrative and legal regulation, regulator act.

УДК 343.241.2

Бичковський Д. І.

Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля

ДОМАШНІЙ АРЕШТ ЯК ЗАПОБІЖНИЙ ЗАХІД У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

У статті надана характеристика такого запобіжного заходу у кримінальному процесі, як домашній арешт, проаналізовані підстави та порядок його застосування. Визначаються проблеми правового регулювання домашнього арешту та наводяться шляхи вдосконалення регулювання цього запобіжного заходу.

Ключові слова: домашній арешт, запобіжний захід, кримінальний процес, електронні засоби контролю

Домашній арешт – як вид запобіжного заходу, не містився у переліку запобіжних заходів у КПК 1960 року. Поява такого виду запобіжного заходу є новелою КПК України 2012 року та пов'язана з гуманізацією кримінального процесу. Новий КПК містить у собі ряд положень, що покликані обмежити сферу застосування позбавлення волі людини. До них зокрема можна віднести норми щодо: особливої процедури погоджень застосування всіх без винятку запобіжних